

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 44 din 18 iunie 2010

**Raportul de activitate a
Curții de Conturi pe anul 2009**

Chișinău, 2010

Cuprins

Introducere.....	3
1. Misiune, viziune și valori.....	5
2. Obiectivele Curții de Conturi.....	6
3. Cadrul juridic de organizare și funcționare.....	7
4. Rol și atribuții.....	8
5. Organizare și conducere.....	10
6. Activitatea instituțională.....	12
7. Activitatea de audit.....	16
8. Resurse umane.....	22
9. Resurse financiare.....	27
10. Activitatea internațională.....	30
11. Perspective și provocări.....	36

Anexe:

Anexa nr. 1. Lista Hotărârilor adoptate de către Curtea de Conturi în anul 2009 și a entităților supuse controlului/auditului

Anexa nr. 2. Opiniile exprimate de auditorii Curții de Conturi în rezultatul misiunilor de audit la entitățile auditate

Introducere

Curtea de Conturi a Republicii Moldova este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit și este protejată legal de interferența din partea organelor de drept sau cu funcții de control.

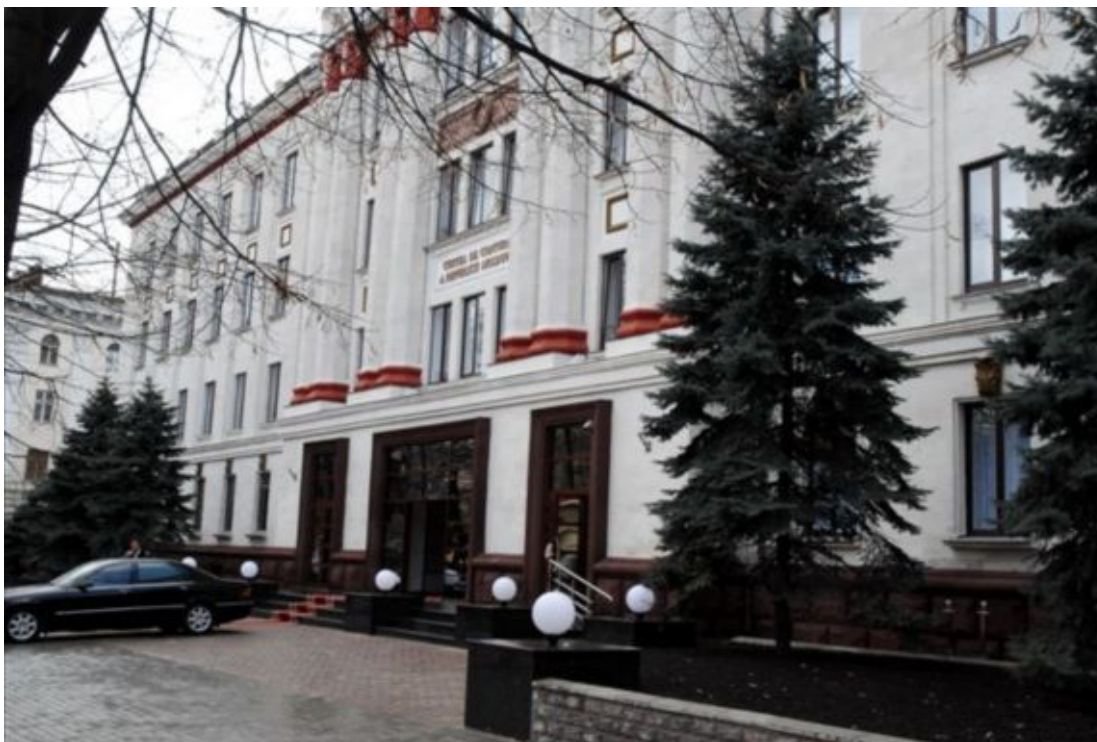
Curtea de Conturi, în exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale, este independentă și nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică, dispunând de independență organizațională, funcțională, operațională și financiară.

Curtea de Conturi efectuează controlul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin auditul regularității, auditul performanței și prin alte tipuri de audit.

În mod obligatoriu, anual, Curtea de Conturi efectuează auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat: a) a bugetului de stat; b) a bugetului asigurărilor sociale de stat; c) a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și obligatoriu prezintă anual Parlamentului:

a) către 15 martie, raportul financiar de executare a bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat;

b) către 15 iulie, raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, care se examinează în ședință plenară a Parlamentului.

Sediul Curții de Conturi

Plenul Curții de Conturi este format din 7 membri, iar personalul acesteia este format din 150 de angajați, din care 107 - personal cu atribuții de audit public (73 - auditori; 16 – asistența juridică și metodologică; 18 – conducerea Curții de Conturi și conducătorii de subdiviziuni) și 43 de angajați - personal de specialitate și personal tehnic.

Plenul Curții de Conturi

1. Misiune, viziune și valori

MISIUNE

„Exercitarea auditelor independente, credibile, transparente și profesioniste asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova”.

Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, precum și pune la dispoziția autorităților și instituțiilor publice și a cetățenilor rapoarte de audit privind utilizarea și administrarea performantă a banului public, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate. Prin activitatea sa, Curtea de Conturi urmărește promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea fondurilor publice și îmbunătățirea continuă a funcționării mecanismelor de control intern, de gestiune și de audit public intern la nivelul executorilor de buget și al celorlalte entități care intră în competența Curții de Conturi, iar prin prestigiul său și prin nivelul ridicat de profesionalism al angajaților, Curtea de Conturi constituie garantul respectării legalității în utilizarea banului public, indiferent de sursa de proveniență.

VIZIUNE

„Un audit mai bun asigură o responsabilitate mai mare și o gestionare mai eficientă a finanțelor publice”.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea independent, aceasta realizându-se prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele internaționale de audit.

VALORI

„Independență – Transparență – Integritate – Competență – Tenacitate – Dinamism – Cooperare – Învățare de la alții – Eficacitate – Respectul față de persoană – Legalitate”

Principiile fundamentale	Principiile de conduită	Managementul carierei	Obiectivele profesiei
Supremația Constituției și a legii	Integritate	Recrutare	Credibilitatea informațiilor

Legalitate	Imparțialitate	Evaluare	Confidențialitate
Obiectivitate	Competență profesională	Promovare	Calitatea activității
Independență	Conduită profesională	Formare profesională continuă	Încredere și securitate
Transparență	Neutralitate politică	Perfecționare profesională	Evitarea conflictului de interese
Performanță și profesionalism	Subordonare ierarhică	Recompensarea performanței	Abținerea de la comportamentul corupțional

2. Obiectivele Curții de Conturi

Obiectivele strategice

Consolidarea instituțională – dezvoltarea instituției în una puternică și independentă conform celor mai bune practici ale Uniunii Europene și standardelor INTOSAI, cu resurse adecvate pentru realizarea scopurilor definite.

Asigurarea profesionalismului – elaborarea și implementarea progresivă a standardelor și normelor internaționale privind auditul în sectorul public.

Dezvoltarea personalului – aplicarea practicilor avansate de management al resurselor umane în vederea unei mai bune recrutări, mențineri și motivări a personalului.

Obținerea unui impact mai mare – cooperarea cu alte instituții pentru a asigura un impact real și de durată asupra gestionării finanțelor publice.

Obiective generale:

- Evaluarea regularității, legalității, conformității, economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public
- Promovarea standardelor, recunoscute internațional, privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice
- Asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și publicului despre planurile sale strategice și anuale, despre constatările și recomandările sale
- Certificarea personalului cu atribuții de audit public.

Obiective specifice:

- Furnizarea către Parlament a unei informații reale și independente despre respectarea legilor în legătură cu resursele materiale și bănești ale statului și dacă banii publici au fost alocați, utilizați și, respectiv, cheltuiți economic, eficient și eficace

- Sprijinirea proceselor de reformă în domeniul activităților economico-sociale și managementului finanțelor publice, cu acordarea asistenței (prin cerințe și recomandări oportune) menite să sporească responsabilitatea executorilor de buget și să îmbunătățească modul de utilizare a banilor publici

- Dezvoltarea și generalizarea bunelor practici de audit, în special în domeniul auditului regularității, auditului performanței și altor tipuri de audit (TI)

- Asigurarea unui nivel înalt de calitate și profesionalism în desfășurarea activității de audit public extern, precum și perfecționarea profesională

- Creșterea impactului rapoartelor Curții de Conturi asupra entităților supuse auditului în scopul îmbunătățirii generale a managementului finanțelor publice

- Punerea în aplicare a unor politici eficace și dinamice privind resursele umane

- Exercițarea atribuțiilor și competențelor legale de audit, prin realizarea: auditelor obligatorii ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cu emiterea opiniilor de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit; extinderea ariei de acoperire a auditului executorilor primari de buget

- Selectarea celor mai adecvate obiective ale auditului, corespunzătoare componentelor dezvoltării social-economice a Republicii Moldova

- Modernizarea infrastructurii de tehnologii informaționale.

3. Cadrul juridic de organizare și funcționare

Organizarea și funcționarea Curții de Conturi sînt reglementate prin:

Cadrul legal general:

Constituția Republicii Moldova, art. 133;

Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008;
Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.2008;
Legea privind Codul de conduită a funcționarului public nr.25-XVI din 22.02.2008;
Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007;
Legea privind activitatea de audit nr.61-XVI din 16.03.2007;
Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.1996;
Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003.

Actele normativ-metodologice:

Metodologia de evaluare a sistemului de control intern în sectorul public;
Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Curții de Conturi;
Regulamentul cu privire la circulația documentelor de audit și efectuarea activităților aferente la desfășurarea misiunilor de audit;
Regulamentul Comisiei de disciplină;
Regulamentul privind atragerea experților și utilizarea rezultatelor expertizelor realizate în cadrul misiunilor de audit;
Codul deontologic al angajatului cu atribuții de audit al Curții de Conturi;
Standardele generale de audit;
Standardele auditului regularității;
Standardele auditului performanței;
Standardele auditului tehnologiilor informaționale;
Standardele Naționale de Audit Intern;
Manualul de audit al regularității;
Manualul de audit al performanței.

Standardele internaționale de audit:

Standardele de audit ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI);
Standardele de audit ale Federației Internaționale a Contabililor (IFAC);
Standardele de audit ale altor instituții supreme de audit.
Liniile directoare europene pentru implementarea Standardelor INTOSAI.
Recomandările EUROSAI de la Praga.

4. Rol și atribuții

Potrivit Declarației de la Lima cu privire la liniile directoare ale auditului, adoptată la Congresul al IX-lea al Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), „*auditul asupra administrării finanțelor publice nu este un scop în sine, ci o parte indispensabilă a sistemului de reglementare, scopul acestuia fiind de a semnala abaterile de la standardele acceptate și încălcările*

principiilor de legalitate, eficiență, eficacitate și economicitate ale managementului resurselor financiare, astfel încât să fie posibil de luat măsuri corective adecvate fiecărui caz, să se stabilească responsabilitatea părților implicate, să se recupereze pagubele sau să se prevină astfel de abateri sau cel puțin să facă mai dificilă repetarea unor astfel de încălcări în viitor”.

În urma exercitării prerogativelor statuate prin Constituție și Legea Curții de Conturi, Curtea de Conturi:

- Adoptă hotărâri asupra rapoartelor de audit și actelor interne. Hotărârile Curții de Conturi asupra rapoartelor de audit sînt oficiale și executorii pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice.
- Conlucrează cu autoritățile, instituțiile publice, inclusiv cu organele de drept, în rezolvarea problemelor comune, conducîndu-se de principiile legalității și neadmiterii imixtiunii în activitatea lor, precum și cooperează, în limitele competenței sale, cu instituțiile supreme de audit din alte țări și cu organizații și instituții internaționale din domeniul său de activitate.
- Decide în mod independent asupra programului său de activitate, precum și asupra modului de executare a acestuia, Programul activității de audit a Curții de Conturi fiind planificat pe un an și/sau pe trei ani.
- Efectuează unele acțiuni de audit la solicitarea Parlamentului sau fracțiunilor parlamentare, o dată în semestru.
- Efectuează controlul asupra administrării și întrebunțării resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin auditul regularității, auditul performanței și prin alte tipuri de audit.
- Efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele domenii:

- formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv:
 - formarea și gestionarea datoriei publice, respectarea garanțiilor guvernamentale pentru creditele interne și externe;
 - utilizarea de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;
 - utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și altor forme de asistență financiară din partea statului.
- administrarea și gestionarea patrimoniului public;
- procesul de privatizare a patrimoniului statului și de asigurare a activității de postprivatizare;
- administrarea și utilizarea resurselor naturale;
- ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;

- activitatea altor organe de control/audit financiar public, precum și a sistemelor de control intern;
- alte domenii de activitate raportate, prin legi organice, la competența Curții de Conturi.

Curtea de Conturi poate să auditeze utilizarea resurselor alocate de Uniunea Europeană, de partenerii de dezvoltare și de alți donatori ale căror resurse au fost incluse în bugetul de stat sau în bugetele unităților administrativ-teritoriale.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele entități:

- autoritățile administrației publice centrale și locale, alte autorități publice;
- instituțiile și organizațiile finanțate din bugetul public național;
- agenții economici al căror capital social este de stat în întregime sau în al căror capital social cota statului este mai mare de 50%;
- alte entități, în conformitate cu legislația.

Prin realizarea activității de audit public extern, Curtea de Conturi urmărește, în principal:

- atestarea situației financiare a entității auditate responsabile, care include examinarea și evaluarea rapoartelor financiare și exprimarea opiniilor referitor la aceste rapoarte financiare;
- atestarea situațiilor financiare ale administrării mijloacelor publice în ansamblu;
- auditul sistemelor și tranzacțiilor financiare, inclusiv evaluarea conformității cu statutul și regulamentele aplicabile;
- auditul situației privind controlul intern și funcțiile auditului intern;
- raportarea altor situații apărute ce au tangență cu auditul pe care Curtea de Conturi le consideră oportune;
- evaluarea independentă a activității entității auditate și/sau a unui program pe baza principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

5. Organizare și conducere

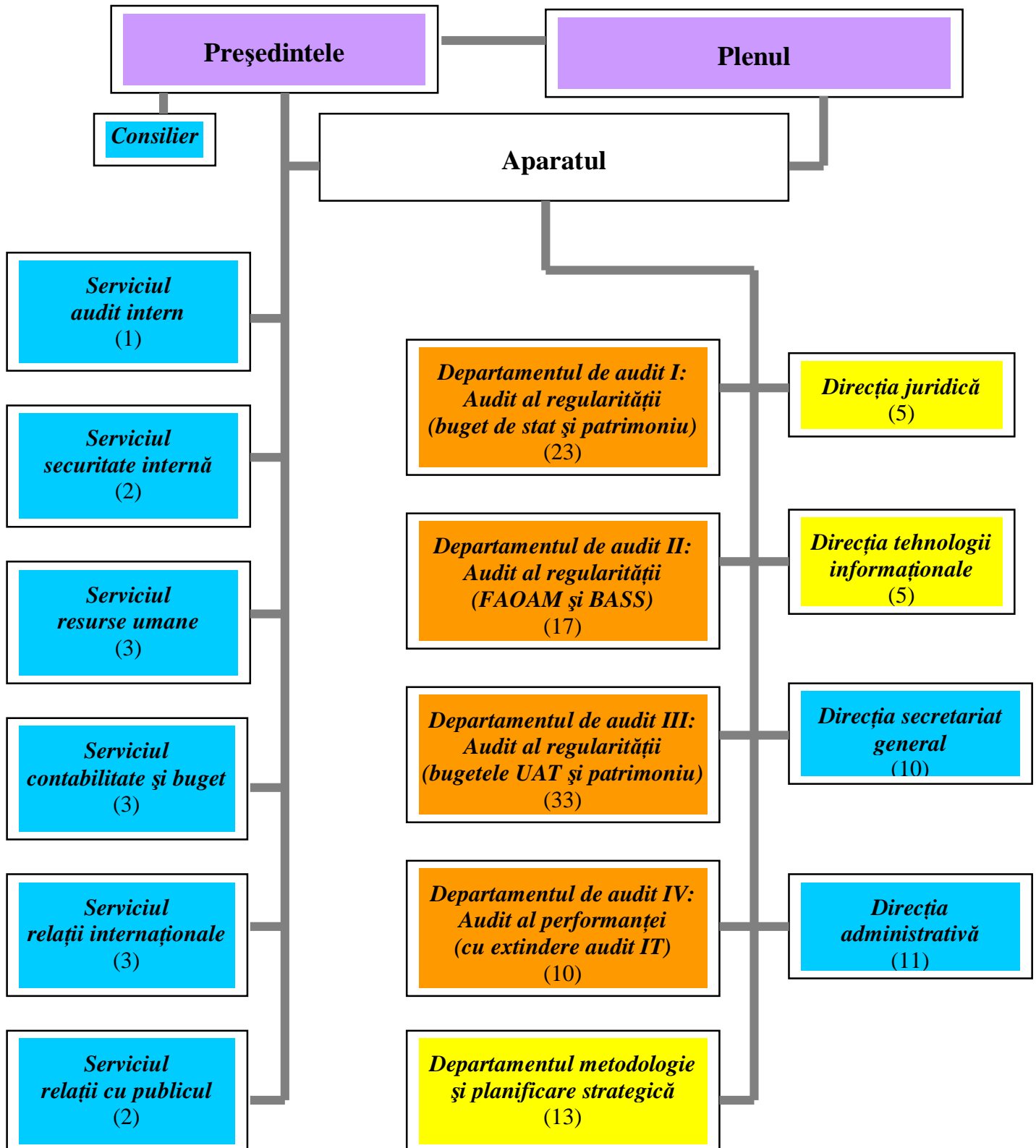
Curtea de Conturi este constituită din *conducere, Plen și aparat*.

Conducerea Curții de Conturi se exercită de Președintele Curții de Conturi. În cazul absenței Președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședintele Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi este organ colegial, alcătuit din 7 membri, inclusiv Președintele și vicepreședintele Curții de Conturi.

Aparatul se constituie din subdiviziuni, atribuțiile și răspunderile cărora sînt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin Regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de Președintele Curții de Conturi. Atribuțiile, sarcinile și răspunderile individuale ale angajaților Curții de Conturi s-au stabilit prin fișa postului, semnată de angajat și aprobată în condițiile legii.

ORGANIGRAMA CURȚII DE CONTURI

6. Activitatea instituțională

Activitatea Curții de Conturi este coordonată de **Plenul** acesteia, care este organul colegial ce se întrunește în sedinte publice. Pe lângă ședințele Plenului la care se examinează rapoartele de audit, mai au loc și ședințele Plenului la care se examinează și se aprobă actele interne, care pot fi normativ-metodologice și cu caracter organizatorico-administrativ. Pe parcursul anului calendaristic 2009, Plenul Curții de Conturi s-a întrunit în 74 de sedinte publice, din care: 54 de examinare a rezultatelor auditelor și 20 de aprobare a actelor interne.

În scopul realizării obiectivului stabilit de consolidare a capacității instituționale, respectiv de transformare a Curții de Conturi într-o instituție independentă, profesională și credibilă de audit public extern, Plenul Curții de Conturi a aprobat un șir de acte interne menite să contribuie la realizarea obiectivului menționat, acestea ținând de: instituirea Consiliului consultativ pe lângă Curtea de Conturi; instituirea Comisiei de certificare a Curții de Conturi; Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție; Regulamentul privind atragerea experților și utilizarea rezultatelor expertizelor realizate în cadrul misiunilor de audit; Regulamentul cu privire la circulația documentelor de audit și efectuarea activităților aferente la desfășurarea misiunilor de audit; Regulamentul cu privire la asistența juridică a auditelor; Regulamentul cu privire la monitorizarea executării cerințelor și implementării recomandărilor; Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea ședințelor Plenului Curții de Conturi; Manualul de audit al performanței; Standardele auditului performanței, Standardele generale de audit; Standardele auditului regularității și Standardele auditului tehnologiilor informaționale.

Funcționarea **Aparatului Curții de Conturi** este asigurată de șeful Aparatului prin îndrumarea, coordonarea și controlul tuturor activităților desfășurate de către subdiviziunile Curții de Conturi.

Departamentele din cadrul Curții de Conturi sînt conduse de către directori de departamente, aceștia fiind numiți în funcție prin Hotărîrea Plenului Curții de Conturi. Activitatea departamentelor este patronată de cîte un membru al Curții de Conturi, iar Președintele Curții de Conturi patronează activitatea celor 6 structuri subordonate.

6.1. Sectorul relații publice în cadrul Curții de Conturi

Relațiile publice reprezintă funcția managerială care ajută la stabilirea și menținerea unor limite de comunicare, la acceptarea reciprocă și la cooperarea dintre o instituție și publicul ei. Totodată, relațiile publice implică managementul problemelor, ajutîndu-i pe manageri să fie informați asupra opiniei publice și să răspundă cererilor opiniei publice; ele definesc și accentuează obligațiile managerilor de a anticipa tendințele mediului, de asemenea, ele folosesc ca principale instrumente de lucru cercetarea și comunicarea bazate pe principii etice.

În cadrul Curții de Conturi relațiile publice sînt un segment nou, creat pentru a dezvolta și a eficientiza procesul de comunicare instituțională atît pe plan intern, cît și pe plan extern. Or, comunicarea instituțională constituie o strategie de transparență și un mecanism de transmitere a mesajelor instituției către publicul său.

Cît privește comunicarea internă, Curtea de Conturi și-a elaborat, cu ajutorul experților străini, o strategie de comunicare internă, implementarea căreia a fost intercalată cu strategia de dezvoltare a personalului, astfel încercînd să sporească gradul de consolidare a echipei. Tot în acest sens, s-a efectuat un sondaj de opinie care a permis să se identifice problemele și rezervele angajaților față de actul comunicării interne desfășurat în instituție. Ca rezultat al acestui sondaj, dar și ca scop propus în cadrul strategiei, a fost elaborat un buletin informativ, cu periodicitate săptămînală, care include informații din viața internă a instituției, aduce la cunoștință angajaților tot ceea ce are loc în instituție, precum și promovează valorile instituționale, contribuind, astfel, la crearea unei identități.

Pe plan extern, comunicarea reprezintă mai mult decît un act de transmitere a mesajelor instituționale: este un act de formare a imaginii publice a entității în general, precum și a fiecărui angajat în parte. Or, fiecare angajat este parte a echipei, totodată, reprezentînd cartea de vizită a instituției. În afara tradiționalului Buletin Informativ, pe care Curtea îl editează, s-a aplicat o politică de deschidere față de instituțiile media interesate. Astfel au fost stabilite parteneriate cu posturi TV, media tipărită, nu doar prin transmiterea comunicatelor de presă, ci și prin prezența în cadrul ședințelor. Componenta comunicării este un element esențial pentru buna funcționare a oricărei entități, iar gradul de deschidere pe care îl manifestă aceasta poate determina direct nivelul de percepere și de acceptare de către public.

Curtea de Conturi s-a aliniat la noile standarde internaționale de audit, s-a reformat în conformitate cu cerințele instituțiilor supreme de audit din țările înalt dezvoltate, totodată, acceptînd și transformarea la nivelul comunicării, devenind o instituție mult mai flexibilă, mai receptivă la solicitările instituțiilor media, schimbare care va garanta nu doar calitatea lucrului pe care îl face, ci și recunoașterea valorii sale de către publicul larg.

6.2. Sistemul de management financiar și control

În vederea formalizării și implementării sistemului de management financiar și control, Curtea de Conturi a creat un grup de lucru, alcătuit din conducătorii de subdiviziuni responsabili de implementarea sistemului de management financiar și control în cadrul Curții de Conturi, care în baza unui Plan de acțiuni pentru implementarea sistemului de management financiar și control realizează un șir de activități prin: identificarea proceselor; stabilirea obiectivelor pentru procesele identificate cu descrierea acestora; stabilirea procedurilor de control intern la fiecare proces identificat; identificarea și evaluarea riscurilor. Toate aceste activități sînt necesare întru formalizarea și implementarea sistemului de

management financiar și control în cadrul Curții de Conturi care se realizează conform Standardelor naționale de control intern în sectorul public.

6.3. Serviciul audit intern al Curții de Conturi activează în baza legislației, cadrului normativ-metodologic al auditului intern în sectorul public, armonizat la standardele și practica internațională în domeniu, precum și conform Cartei de audit intern (Regulamentul-model de efectuare a auditului intern).

Obiectivul principal al Serviciului audit intern (SAI) constă în acordarea asigurării rezonabile și consultanței privind eficacitatea sistemului de management financiar și control, contribuind la obținerea plusvalorii prin oferirea recomandărilor oportune.

În anul 2009, SAI a realizat o misiune de audit intern cu privire la „Evaluarea procesului de achiziții publice în cadrul Curții de Conturi”. Misiunea respectivă s-a desfășurat în perioada octombrie-decembrie 2009 și s-a finalizat cu întocmirea raportului de audit, în care au fost expuse constatările și recomandările de îmbunătățire a procesului de achiziții publice. Ca urmare a auditului efectuat, s-a constatat că grupul de lucru pentru achiziții și-a descris procesul, fiind specificate activitățile de care este responsabil fiecare membru al grupului, cu stabilirea controalelor interne de către conducătorul acestuia. Drept rezultat al auditului efectuat, procesul de achiziții publice din cadrul Curții de Conturi funcționează eficient, fiind realizat obiectivul instituției în domeniul achizițiilor publice.

Pe lângă activitatea de bază, SAI a fost antrenat și în activități de dezvoltare profesională. Astfel, pe parcursul anului 2009, angajatul SAI a participat la instruirii în domeniu, organizate de către Direcția centrală de armonizare a sistemului controlului financiar public intern din cadrul Ministerul Finanțelor, precum și la vizite de lucru și seminare internaționale în domeniul auditului intern.

6.4. Activitatea desfășurată de către Direcția juridică a Curții de Conturi se caracterizează prin acțiuni ce țin de asigurarea juridică în cadrul desfășurării auditelor; asistența de specialitate la elaborarea proiectelor de hotărâri pe marginea rezultatelor auditelor; realizarea acțiunilor/măsurilor în vederea remiterii materialelor auditelor Curții de Conturi organelor de urmărire penală, cu înaintarea propunerilor în baza rezultatelor examinării lor; expertiza juridică și avizarea proiectelor de acte legislative și normative în domenii de interes pentru Curtea de Conturi; asigurarea reprezentării intereselor Curții de Conturi în instanțele de judecată.

În anul 2009, angajații Direcției juridice au reprezentat interesele Curții de Conturi în instanțele de judecată în 9 litigii, din care: 4 litigii în contencios administrativ, 3 litigii în calitate de intervenient accesoriu și 2 litigii de muncă.

6.5. Planificarea activității de audit

Pentru a-și realiza atribuțiile și a-și exercita toate competențele atribuite prin lege, Curtea de Conturi își planifică activitatea de audit prin elaborarea Programului activității de audit. Programul activității de audit poate fi planificat pe

un an și/sau pe trei ani. Planificarea activităților de audit pentru o perioadă de trei ani este o provocare pentru Curtea de Conturi și se aplică începând cu anul 2010 prin elaborarea unui program multianual al activității de audit, fapt ce va maximiza impactul temelor stabilite asupra activității Curții de Conturi, prin selectarea corespunzătoare a temelor și îmbunătățirea planificării acțiunilor de audit.

Scopul Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2009 a fost de a contribui la realizarea adecvată a obiectivelor guvernamentale stabilite, inclusiv la îmbunătățirea și eficientizarea managementului finanțelor publice și administrării patrimoniului public, prin exercitarea de audite independente, credibile, transparente și profesioniste, corespunzătoare promovării unei responsabilități mai mari a conducătorilor care gestionează mijloacele publice.

Programul a stabilit **obiectivele**, care au servit drept bază pentru mecanismul de planificare a auditelor pe anul de gestiune 2009:

- finanțele publice utilizate în domeniile: protecției sociale, sănătății, agriculturii, culturii, sportului, științei, învățământului special, gospodăriei comunale și energetice, ordinii publice, apărării și securității statului, ecologiei/protecției mediului;

- corectitudinea și legalitatea adoptării deciziilor de restituire a taxei pe valoarea adăugată;

- gestionarea proprietății de stat în sectorul real al economiei, reieșind din situația economico-financiară a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de participare a statului;

- investițiile capitale, în special în domeniile gospodăriei drumurilor, gospodăriei comunale, care va include și domeniul aprovizionării cu apă și canalizare;

- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat, în scopul verificării încasării veniturilor și executării bugetului sub aspectul eficienței prestării serviciilor, inclusiv în medicina primară;

- granturile externe acordate și utilizarea lor conform directivelor pentru susținerea bugetului și pentru finanțarea proiectelor din surse externe;

- resursele naturale;

- administrarea proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale.

Programul s-a axat pe următoarele probleme potențiale:

- efectuarea achizițiilor publice;
- valorificarea investițiilor capitale;
- planificarea bugetară;
- execuția bugetară;
- gestionarea patrimoniului de stat;
- utilizarea mijloacelor financiare;
- funcționalitatea controlului intern și auditului intern;
- ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;
- implementarea unor proiecte de asistență tehnică, programe, strategii etc.

7. Activitatea de audit

7.1. Potrivit Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2009, în perioada de referință s-au desfășurat:

- **3 acțiuni de control la 51 de entități;**
- **34 de misiuni de audit la 444 de entități.**

Conform Matricelor de Politici ale Guvernului, au fost efectuate:

- Auditul performanței în domeniul asistenței medicale primare;
- Auditul performanței în sistemul asistenței sociale;
- Auditul performanței privind gestionarea și utilizarea resurselor publice destinate combaterii cancerului;
- Auditul performanței privind achizițiile publice în condițiile noii legi.

Au fost efectuate 2 audite ale tehnologiilor informaționale:

- Auditul-pilot al tehnologiilor informaționale la Casa Națională de Asigurări Sociale.
- Auditul-pilot al tehnologiilor informaționale la Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Acțiunile desfășurate au avut drept obiectiv promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea mijloacelor publice.

În rezultatul acestor activități, **Curtea de Conturi a adoptat:**

- **41 de Hotărâri privind aprobarea rapoartelor de audit;**
- **50 rapoarte de audit.**

Lista hotărârilor adoptate de către Curtea de Conturi asupra rapoartelor de audit și a entităților corespunzător misiunilor de audit, sînt expuse în **Anexa nr. 1** la prezentul Raport de activitate.

Din numărul total al rapoartelor de audit aprobate:

- 28 - sînt rapoarte de audit al regularității;
- 4 - rapoarte generalizate de audit al performanței*;
- 2 - rapoarte de audit al TI;
- 16 - rapoarte pentru alte tipuri de audit.

* În cadrul unui audit al performanței au fost auditate 12 entități și colectate probe la 73 de entități, cu întocmirea rapoartelor pe fiecare entitate, rezultatele fiind expuse într-un raport generalizator de audit al performanței.

Categoriile de entități supuse controlului/auditului:

- 29 de autorități publice centrale;
- 220 de autorități publice locale;
- 129 de instituții subordonate;
- 117 agenți economici (Î.S., S.A. cu capital majoritar de stat).

Din numărul total de 2145 de entități pasibile auditului, în anul 2009 au fost supuse auditului 495 de entități.

7.2. Temeiurile de inițiere și de efectuare a misiunilor de audit:

➤ Conform Programului anual al activității de audit:

- 2 activități de control;
- 21 de misiuni de audit;
- 4 misiuni de audit al performanței.

➤ La decizia Curții de Conturi, au fost inițiate 10 acțiuni, din care:

- 1 activitate de audit privind corectitudinea utilizării mijloacelor financiare publice alocate Curții de Conturi pe perioada raportată, efectuată la decizia Președintelui Curții de Conturi;
- în 9 cazuri Curtea de Conturi s-a autosesizat sau au fost acceptate solicitări parvenite de la conducerea unor entități în legătură cu careva evenimente (expirarea mandatului, numirea în funcție, existența neregulilor etc.).

7.3. Domeniile supuse controlului/auditului

Nr. d/o	Domeniul supus controlului/auditului	Nr. de entități controlate/auditate
1.	bugetul de stat , inclusiv următoarele domenii:	1 (MF)
2.	agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	4
3.	învățământul	18
4.	ocrotirea sănătății	2
5.	justiția	4
6.	cultură, artă, sport	3
7.	apărarea națională	1
8.	ordinea publică	4
9.	investițiile capitale	5
10.	gestionarea patrimoniului	12
11.	bugetele unităților administrativ-teritoriale	10
12.	bugetul asigurărilor sociale de stat	1
13.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	10
14.	datoria publică a statului și garanțiile	1

	guvernamentale pentru creditele externe	
15.	protecția mediului înconjurător	225
16.	asigurarea și asistența socială	17
17.	comunicații și tehnologii informaționale	2
18.	serviciul fiscal: plenitudinea încasării veniturilor; restituirea TVA	15
19.	industrie și construcții	5
20.	știință și inovare	18
21.	alte domenii	137
		495

7.4. Cele mai semnificative abateri constatate:

➤ transmiterea funcțiilor de beneficiar de către autoritățile administrației publice centrale unor întreprinderi de stat și societăți pe acțiuni, care a influențat asupra diminuării plăților la buget, restituirii și/sau trecerii în cont a TVA, astfel bugetul suportând cheltuieli duble;

➤ includerea și finanțarea obiectivelor în lipsa documentelor de proiect elaborate și expertizate regulamentar, nerespectarea prevederilor legale la executarea și recepționarea lucrărilor de construcții și reparații capitale, inclusiv executarea lucrărilor în lipsa autorizației de activitate și a devizului de cheltuieli aprobat în modul stabilit;

➤ nerespectarea prevederilor legale la efectuarea cheltuielilor - cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare, plăți cu schimbarea destinației, plăți fără documente justificative, cheltuieli ce țin de achitarea neregulamentară a salariilor și premiilor;

➤ formarea veniturilor neautorizate;

➤ reflectarea incorectă a veniturilor la bugetul de stat, precum și nerespectarea clasificăției bugetare la înregistrarea unor venituri, care a condiționat neveridicitatea datelor din raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2008;

➤ nerespectarea reglementărilor legale privind achizițiile publice;

➤ gestionarea patrimoniului public de către întreprinderile de stat cu:

- nerespectarea prevederilor legale referitor la închirierea/arenda patrimoniului statului;
- diminuarea patrimoniului și/sau a capitalului social.

7.5. Principalii indicatori ai activității de audit și de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi, pe parcursul anului 2009, se prezintă în următorul tabel:

Nr. d/o	Indicatori	2009
1.	Numărul de misiuni de audit realizate, total, inclusiv: - conform Programului activității de audit a Curții de Conturi - alte solicitări și autosesizări ale Curții de Conturi	37 27 10
2.	Numărul de hotărâri adoptate în rezultatul misiunilor de audit	41
3.	Rapoartele de audit întocmite în rezultatul misiunilor de audit realizate*	50
4.	Numărul de acțiuni de audit efectuate (conform dispoziției)	495
5.	Numărul de entități auditate	495
6.	Numărul de cerințe și recomandări formulate, din care: - executate - în proces de executare - neexecutate, cu termenul expirat**	1188 573 334 281
7.	Materialele auditului remise organelor de drept: - nr. de dosare intentate - nr. de dosare remise instanțelor de judecată - nr. de ordonanțe de refuz în intentarea dosarelor	15 29 14 2
8.	Impactul activității Curții de Conturi: - nr. de acte legislative și normative adoptate - suma mijloacelor publice utilizate neregulamentar, identificate de CC(mii lei) - suma mijloacelor restituite în bugetul de stat (mii lei) - patrimoniul public restituit sau luat la evidență (mii lei) - sumele erorilor contabile admise (mii lei)	2 12468,3 1006,7 87,4 308120,1

* Printr-o hotărâre a Plenului Curții de Conturi pot fi aprobate unul sau mai multe rapoarte de audit, din care considerente numărul de hotărâri adoptate nu coincide cu numărul de rapoarte de audit

** Se referă la numărul de cerințe și recomandări neexecutate, a căror termen a expirat

7.6. Opiniile exprimate de către auditorii Curții de Conturi

Auditul regularității efectuat de către Curtea de Conturi constă în atestarea situației financiare a entității auditate, care include examinarea și evaluarea rapoartelor financiare și **exprimarea opiniilor referitor la aceste rapoarte financiare**; atestarea situațiilor financiare privind administrarea mijloacelor publice în ansamblu; auditul sistemelor și tranzacțiilor financiare, inclusiv evaluarea conformității cu statutul și regulamentele aplicabile; auditul situației privind controlul intern și funcțiile auditului intern.

Conform Standardelor auditului regularității **opinia de audit** este o declarație scurtă a auditorului, clară și explicită referitor la concluziile generale ale auditului situațiilor financiare ale entității auditate.

Tipul opiniei de audit exprimate influențează asupra aprecierii stării managementului financiar sau patrimonial la entitatea vizată și respectiv poate influența aprecierea managementului public în general.

În cazul în care auditorul concluzionează că situațiile financiare oferă o imagine reală și fidelă, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiar aplicabil, trebuie exprimată o **opinie fără rezerve**.

Auditorul trebuie să exprime o **opinie cu rezerve**, atunci când:

a) în urma obținerii probelor de audit suficiente și adecvate, acesta concluzionează că denaturările, individuale sau cumulate, sînt semnificative, dar nu permanente pentru situațiile financiare; sau

b) cînd auditorul nu este capabil să obțină probe de audit suficiente și adecvate pe care să-și fundamenteze opinia, dar concluzionează că efectele posibile ale denaturărilor nedetectate asupra situațiilor, în cazul în care există, ar putea fi semnificative, dar nu permanente.

Auditorul trebuie să exprime o **opinie contrară** atunci cînd, după ce a obținut probe de audit suficiente și adecvate, concluzionează că denaturările, individuale sau cumulate, sînt atît semnificative, cît și permanente pentru situațiile financiare.

Auditorul trebuie să **refuze o opinie** atunci cînd nu este capabil să obțină probe de audit suficiente și adecvate pe care să-și fundamenteze opinia de audit și să concluzioneze că efectele posibile ale denaturărilor nedetectate asupra situațiilor financiare, acolo unde este cazul, ar putea fi atît semnificative, cît și permanente.

În anul 2009, în rezultatul misiunilor de audit efectuate, auditorii Curții de Conturi au exprimat:

- 14 opinii cu rezerve privind regularitatea;
- 10 opinii cu rezerve privind situațiile financiare;
- 5 opinii fără rezerve privind regularitatea;
- 9 opinii fără rezerve privind situațiile financiare;
- 2 opinii contrare privind regularitatea;
- 1 opinie contrară privind situațiile financiare;
- 2 cazuri de refuz de opinie privind situațiile financiare.

Categoriile de opinii, exprimate corespunzător entităților auditate, sînt expuse în **Anexa nr. 2** la prezentul Raport de activitate.

7.8. Avizarea unor proiecte de acte legislative și normative

Potrivit competențelor atribuite prin lege, Curtea de Conturi a analizat proiecte de acte legislative și normative și a emis:

- aviz pozitiv la proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”;
- aviz pozitiv la proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional”;
- aviz pozitiv la proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la asigurarea accesului la informație”;
- aviz negativ la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului (Regulamentul cu privire la modul de întocmire și evidență a Listei de interdicție a operatorilor economici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.45 din 24.01.2008);
- aviz negativ la proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Tineretului și Sportului, structurii și efectivului-limită al aparatului central al acestuia”;
- aviz pozitiv la proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajustarea valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an”;
- aviz la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2010;
- aviz la proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2010;
- aviz la proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010;
- aviz la proiectul Legii privind administrația publică centrală de specialitate;
- aviz la proiectul Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare.

7.9. Sesizarea organelor de drept

Curtea de Conturi, în conformitate cu legea, sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor a căror constatare și examinare țin de competența acestora.

Pe parcursul anului 2009, Curtea de Conturi a remis organelor de drept 15 materiale. În urma examinării acestor materiale, au fost pornite 37 de cauze penale și au fost emise 3 ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale.

8. Resurse umane

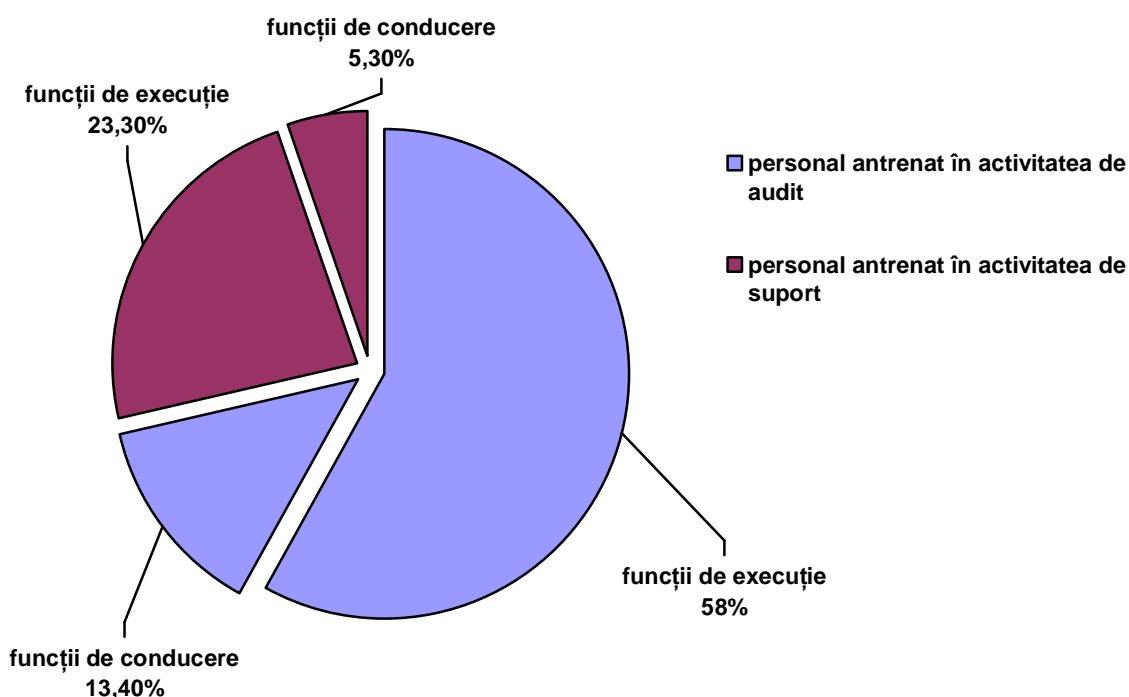
Resursele umane reprezintă cele mai valoroase resurse strategice ale Curții de Conturi, prin intermediul cărora au fost și continuă să fie realizate obiectivele instituției. Personalul Curții de Conturi constituie elementul creator, activ și coordonator al activității instituției, influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale.

La situația din 01.01.2009, statele de funcții ale Curții de Conturi includeau 150 de unități, iar numărul mediu scriptic al angajaților în anul 2009 a constituit 138 de persoane.

Începând cu 1 noiembrie 2009, întru respectarea principiului independenței organizaționale, funcționale și operaționale a Curții de Conturi, a intrat în vigoare noua structură a Curții de Conturi, examinată la ședința Plenului Curții de Conturi și aprobată de către Președinte, care reflectă toate domeniile de activitate ale Curții de Conturi, prevăzute în Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

Astfel, potrivit statelor de funcții, 107 angajați ai Curții de Conturi sînt antrenați în activitatea de audit și 43 – în activitatea de suport.

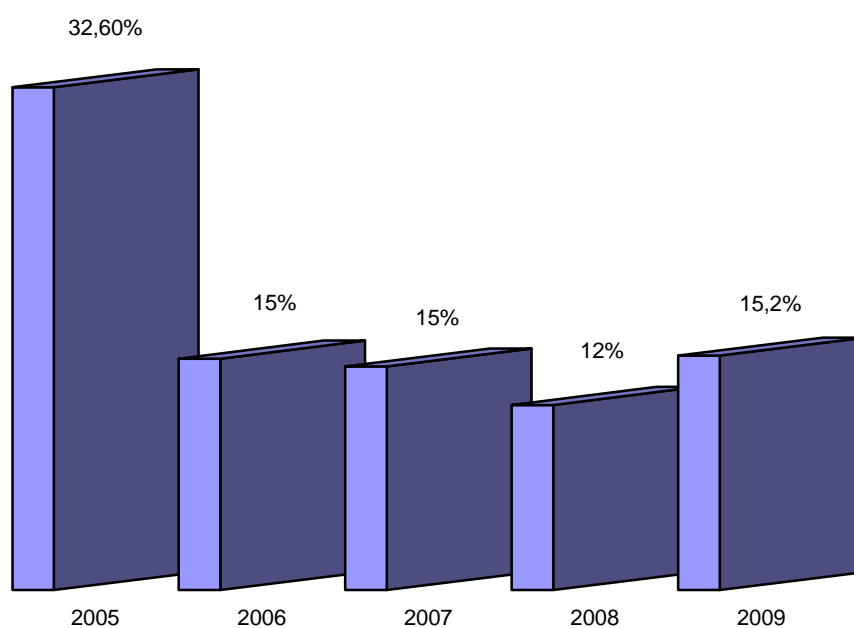
Categorii de personal

În anul 2009, Curtea a recrutat 17 angajați: 12 persoane pentru posturile cu atribuții de audit și 5 - pentru posturile cu atribuții de suport, inclusiv 2 tineri

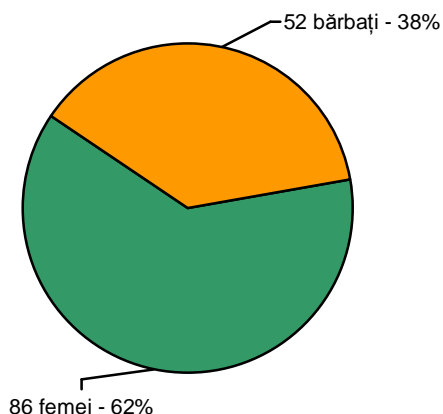
specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior cu profil economico-financiar și juridic. Concedierea a 21 de angajați pe parcursul anului a generat creșterea gradului de fluctuație pînă la 15,2%, fapt care se datorează reducerilor de personal operate în timpul anului, legate de optimizarea cheltuielilor bugetare ale instituției, precum și modificării structurii organizatorice, întru reducerea unităților de personal antrenat în activitatea de suport a Curții de Conturi și majorarea numărului de unități de personal antrenat în activitatea de audit.

Fluctuația personalului în ultimii 5 ani

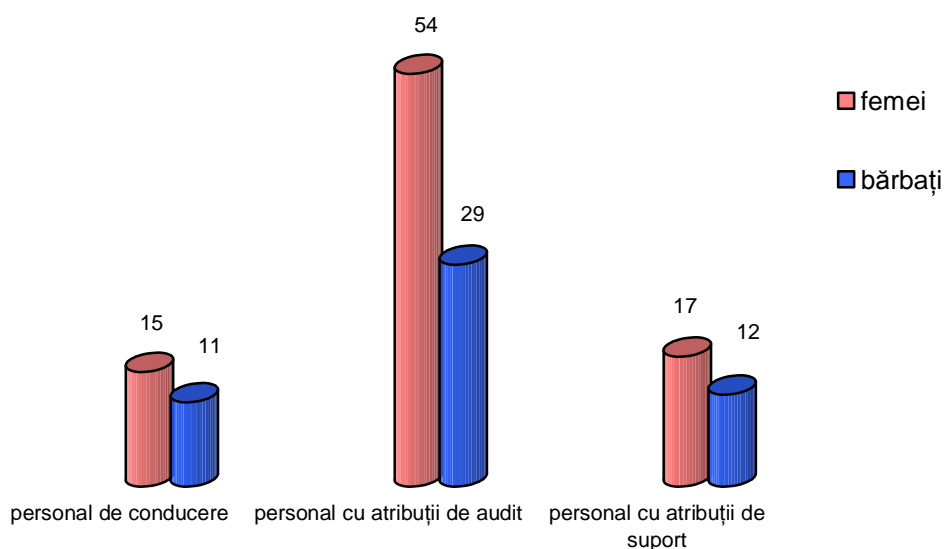

Curtea de Conturi aplică o politică de egalitate de șanse în procesul de recrutare și gestionare a resurselor umane. Astfel, raporturile de gen în cadrul instituției se reprezintă după cum urmează:

Raport de gen

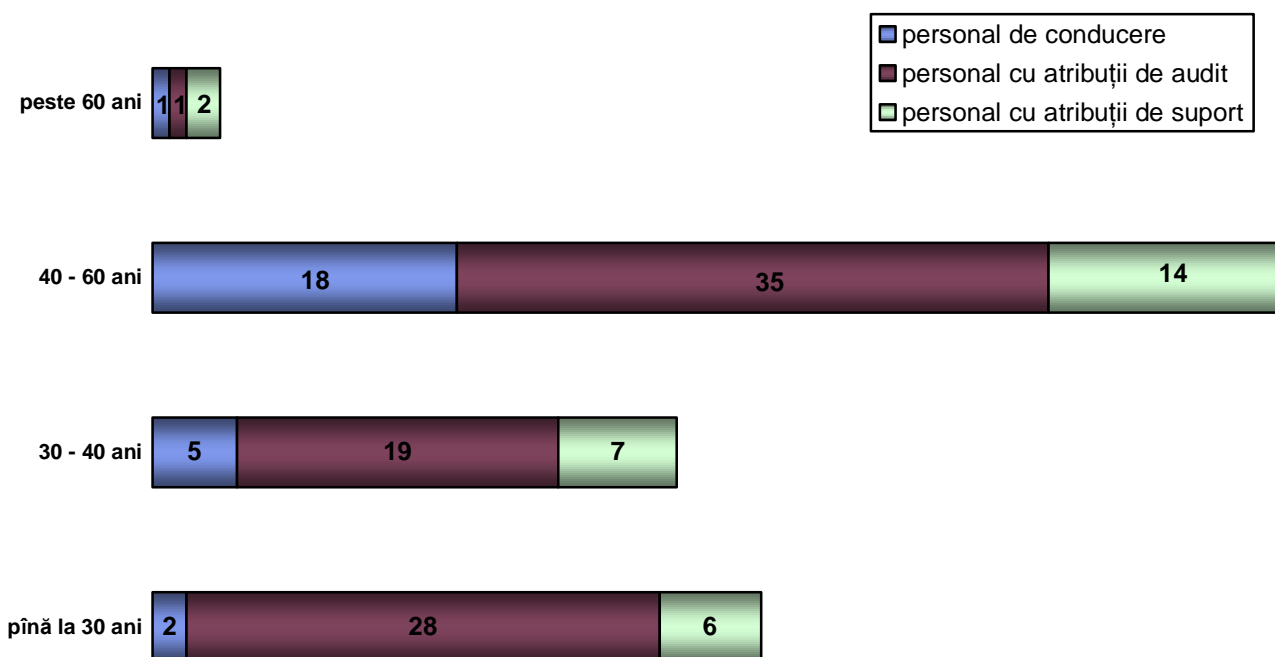

Raport de gen pe categorii de funcții

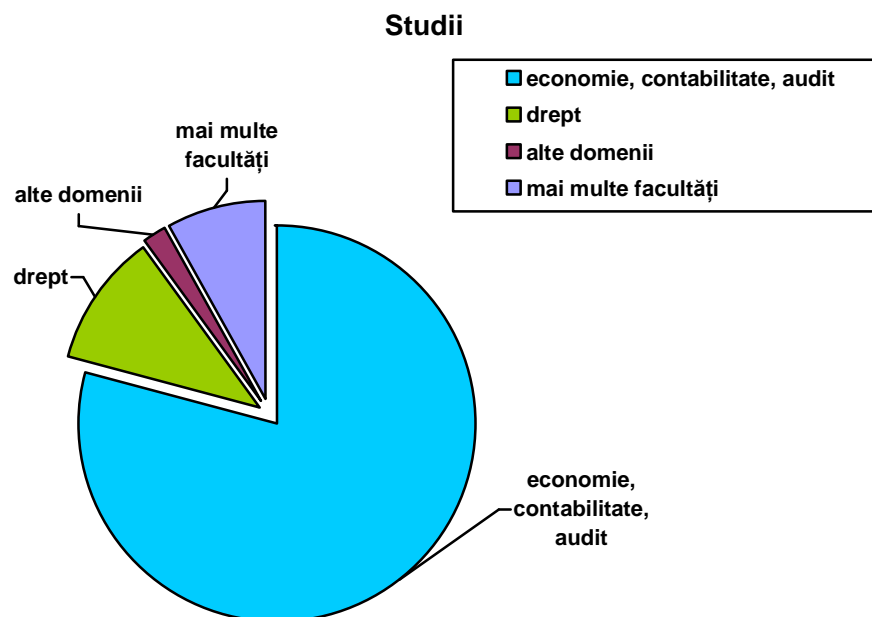
Angajarea tinerilor specialiști în cadrul Curții de Conturi, fenomen dezvoltat continuu în ultimii ani, influențează pozitiv structura profilului de vîrstă al personalului. În anul 2009, 26% din angajați aveau vîrsta de pînă la 30 de ani, 23% aveau vîrsta cuprinsă între 30 și 40 de ani, 48,5% - între 40 și 60 de ani și 2,5% - peste 60 de ani. Astfel, vîrsta medie a constituit cca 40 de ani.

Profil de vîrstă pe categorii de angajați

8.1. Pregătire și perfecționare profesională

Angajații cu atribuții de audit ai Curții de Conturi au cu preponderență studii superioare în economie, finanțe, contabilitate și audit – 79,21%. Totodată, 10,89% au studii superioare juridice, 1,98% au studii superioare în alte domenii (matematică, științe administrative, relații economice internaționale, marketing), iar 7,92% au absolvit două sau mai multe facultăți.

Din numărul total de angajați cu atribuții de audit, 14 au studii de masterat.

Perfecționarea profesională a personalului continuă a fi una din preocupările importante ale Curții de Conturi. Astfel, pe parcursul anului 2009, angajații Curții de Conturi au participat la 16 cursuri și seminare de instruire, ateliere de lucru și conferințe, organizate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, Alianța Anticorupție din Republica Moldova și Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia. Totodată, angajații au participat la 11 seminare, conferințe, ședințe de lucru și vizite de studiu pe plan internațional (în medie câte doi angajați).

Nu în ultimul rând, întru realizarea Planului de instruire a angajaților pentru anul 2009, Curtea de Conturi a organizat și a desfășurat, cu suportul experților în domeniu, 22 de seminare de instruire internă, la care au participat în medie câte 21 de angajați. Astfel, în timpul anului, angajații au beneficiat de suportul instituției în dezvoltarea cunoștințelor privind:

- * auditul regularității
- * auditul performanței
- * auditul mediului
- * auditul tehnologiilor informaționale
- * auditul intern
- * planificarea strategică a auditului
- * monitorizarea calității auditului
- * crearea rapoartelor de audit
- * revizuirea rapoartelor de audit
- * managementul resurselor umane
- * comunicarea internă ș.a.

Concomitent, angajații au participat la cursuri continue de studiere a limbilor străine (franceza și engleza), precum și la cursurile de instruire la distanță în domeniul evidenței contabile în sectorul public.

8.2. Dezvoltarea personalului

Întru realizarea obiectivelor stabilite în Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi în domeniul dezvoltării personalului, precum și întru implementarea Strategiei de Management și Dezvoltare a Resurselor Umane, Curtea de Conturi, în anul 2009 și-a continuat activitatea asupra modernizării procedurilor de personal și conformarea acestora la cele mai bune practici internaționale. Astfel, pe parcursul anului, în comun cu consultantul în dezvoltarea personalului, selectat în baza termenilor de referință la sfârșitul anului 2008, au fost elaborate o serie de proiecte de documente strategice care vor servi ca bază pentru dezvoltarea managementului resurselor umane ale Curții de Conturi, și anume:

- * procedura de planificare a personalului și a bugetului pentru resursele umane
- * cadrul de competențe pentru toate nivelele de angajați ai Curții
- * sistemul de evaluare a performanțelor personalului
- * sistemul echitabil de remunerare, bazat pe performanțele angajaților
- * procedura de recrutare și integrare a personalului
- * strategia de comunicare internă
- * strategia de instruire și dezvoltare profesională a personalului Curții de Conturi, care prevede și politica cu privire la rotația personalului și dezvoltarea carierei.

La finele proiectului “Dezvoltarea personalului Curții de Conturi”, în ultima sa misiune – din noiembrie 2009, consultantul a desfășurat o serie de seminare de instruire a personalului în managementul modern al resurselor umane, și anume în domeniul planificării sarcinilor și a resurselor umane, recrutării și integrării personalului, rotației, evaluării performanțelor, dezvoltării profesionale și managementului carierei, precum și în domeniul comunicării interne, astfel fiind instruiți 26 de angajați.

9. Resurse financiare

Potrivit statutului său de instituție independentă din punct de vedere organizatoric, funcțional, financiar și operațional față de entitățile auditate, Curtea de Conturi își întocmește și își aprobă bugetul propriu, pe care îl transmite Parlamentului, spre aprobare, care, la rîndul său, după aprobare, îl transmite Guvernului, pentru includerea în proiectul legii bugetului de stat pe anul bugetar următor.

Rapoartele financiare anuale ale Curții de Conturi se supun auditului extern, efectuat, în conformitate cu standardele internaționale de audit, de către o

organizație de audit extern, independentă, cu renume și experiență în domeniu, selectată de Parlament pe bază de concurs.

Raportul financiar de executare a bugetului Curții de Conturi din exercițiul bugetar 2009 a fost aprobat prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.15 din 05.03.2010 și a fost prezentat Parlamentului în conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2009 nr.244-XVI din 21.11.2008 (*cu modificările și completările ulterioare*), pentru finanțarea bugetului Curții de Conturi au fost alocate inițial **31 394,6 mii lei**, inclusiv **17 284,0 mii lei** de la componenta de bază a bugetului de stat și **14110,6 mii lei (echivalentul a 1547,2 mii dolari SUA)** – din mijloacele Fondului Fiduciar Multidonator, gestionat de Banca Mondială în baza unui Acord de grant între Republica Moldova și Banca Mondială, raportate la partea de venituri și cheltuieli, la componenta bugetului de stat „Proiecte finanțate din surse externe”, la grupa funcției „Activitatea financiară, bugetar-fiscală și de control”. Mijloacele grantului sînt utilizate pentru implementarea Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi. În urma precizării alocațiilor atît de la componenta de bază, cît și de la componenta „Proiecte finanțate din surse externe”, valoarea sumară a alocațiilor pentru finanțarea bugetului Curții de Conturi în anul 2009 a constituit **26 660,7 mii lei**, inclusiv **15 691,8 mii lei** de la componenta de bază și **10 968,9 mii lei (echivalentul a 970,7 mii dolari SUA)** – de la componenta „Proiecte finanțate din surse externe”. Cheltuielile efective sumare au constituit **24 280,2 mii lei**.

În scopul oferirii unei asigurări rezonabile referitor la faptul că Raportul anual al Curții de Conturi privind executarea bugetului pe anul 2009 nu prezintă denaturări semnificative și oferă o imagine reală și fidelă asupra situației patrimoniale și financiare, iar operațiunile financiare au fost efectuate legal și regulamentar, prin ordinul Președintelui Curții de Conturi a fost instituită o echipă de audit care în rezultatul misiunii de audit a întocmit Raportul auditului asupra corectitudinii utilizării mijloacelor financiare publice de către Curtea de Conturi în anul 2009, aprobat prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.14 din 05.03.2010.

Anul 2009 pentru Curtea de Conturi a fost marcat de un șir de evenimente importante, care au avut un impact direct sau indirect asupra activității financiare a Curții de Conturi. Printre principalele se enumeră:

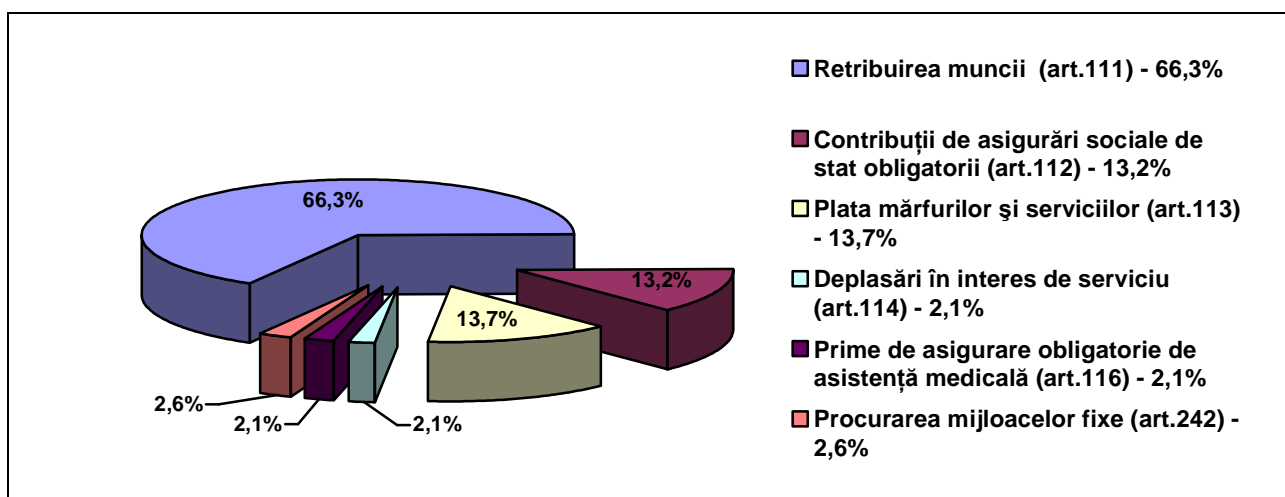
- La 1 ianuarie 2009 a intrat în vigoare noua Lege a Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008. Schimbările principale, conform noii legi, pot fi rezumate ca o trecere de la controlul financiar extern la sistemul de audit public extern și reprezintă o schimbare majoră a funcției Curții de Conturi în cadrul unui nou model de management al finanțelor publice.
- La 27 martie 2009 a avut loc ședința de inaugurare a noului sediu al Curții de Conturi din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 69, după lucrările de reparații capitale efectuate de către Direcția generală pentru administrarea clădirilor

Guvernului, creîndu-se condiții favorabile de activitate pentru angajații Curții.

- La 8 decembrie 2009 Curtea de Conturi a sărbătorit aniversarea a 15 ani din data înființării.
- Începînd cu 1 noiembrie 2009, au intrat în vigoare noua structură organizatorică și schema de încadrare ale Curții de Conturi, fiind reorganizate subdiviziunile acesteia.
- În calitate de membru al INTOSAI și EUROSAI, delegația Curții de Conturi a participat pe parcursul anului 2009 la conferințe, întruniri și la alte evenimente organizate în diferite țări.
- În cadrul Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, cu sprijinul Băncii Mondiale și Oficiului Național de Audit al Suediei (ONAS), Curtea de Conturi a beneficiat de asistență tehnică, avînd atît suportul experților atrași, cît și susținerea materială, fiind amenajată o sală de instruire cu echipament modern.

Statele de personal ale Curții de Conturi au fost aprobate prin Hotărîrea Parlamentului nr.116-XVIII din 23.12.2009 în număr de 150 de unități. Organigrama Curții de Conturi, aprobată prin Ordinul Curții de Conturi nr.173 din 15.10.2009, include 4 Departamente de audit, inclusiv Departamentul de audit III cu reprezentanțe în teritoriu (Direcțiile Nord, Centru și Sud) și Departamentul metodologie și planificare strategică.

Structura cheltuielilor efective în totalul cheltuielilor **pentru întreținerea** Curții de Conturi se prezintă în graficul ce urmează:

Cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor o constituie cheltuielile de personal. Al doilea component după valoare este plata mărfurilor și serviciilor, divizat pe aliniate de cheltuieli. Celelalte componente nu sînt semnificative sub aspectul structural al cheltuielilor, din care procurarea mijloacelor fixe nu reprezintă cheltuieli permanente.

Ponderea mare a cheltuielilor de personal în totalul cheltuielilor curente este determinată de caracterul activității Curții de Conturi, specificitate dată de rolul său

stabilit prin lege, principalul capital al Curții de Conturi fiind reprezentat de personalul său și profesionalismul acestuia.

Opinia echipei de audit a fost următoarea: „*Raportul financiar al Curții de Conturi pe anul 2009 prezintă o imagine reală și fidelă în toate aspectele semnificative, este întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil entităților publice, iar operațiunile economico-financiare înregistrate în evidența contabilă s-au efectuat regulamentar*”.

În anul 2009, Curtea de Conturi, conform „Informației privind executarea devizului de cheltuieli al Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi”, a beneficiat de mijloace financiare în sumă de 8737,4 mii lei (din 10968,9 mii lei planificate), care au fost utilizate la:

- consolidarea instituțională – 3101,1 mii lei;
- asigurarea profesionalismului – 3572,1 mii lei;
- dezvoltarea personalului – 858,9 mii lei;
- consultanța strategică pentru Curtea de Conturi – 677,4 mii lei;
- managementul, monitorizarea și evaluarea Proiectului – 527,9 mii lei.

Raportul privind utilizarea mijloacelor externe (grant), alocate în cadrul Proiectului de suport prin asistență tehnică pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, s-a prezentat Ministerului Finanțelor, pentru consolidare în mod separat de către consultantul responsabil de gestionarea și coordonarea Proiectului Băncii Mondiale, care poartă răspundere pentru veridicitatea și plenitudinea datelor din raport.

Auditul asupra Raportului privind utilizarea mijloacelor externe a fost efectuat de către auditorii independenți de la Compania „Ernst&Young” S.R.L., aceștia fiind selectați conform procedurilor stabilite de Banca Mondială.

În opinia auditorilor independenți, situațiile utilizate prezintă o imagine veridică și justă a surselor financiare primite și cheltuite de către Proiect pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009.

10. Activitatea internațională

Pe parcursul anului 2009, relațiile internaționale ale Curții de Conturi s-au extins și s-au consolidat în vederea executării prevederilor articolului 10 din Legea Curții de Conturi întru asigurarea funcționării adecvate a unei instituții supreme de audit independente în conformitate cu standardele internaționale și cu cele ale Uniunii Europene privind cele mai bune practici ale auditului public extern. Dimensiunea internațională a căpătat noi valențe în activitatea internațională a Curții de Conturi, asistența externă devenind mai puternică, contribuind la definirea clară a priorităților Curții în cadrul unor planuri de dezvoltare strategică. În acest context, s-a extins colaborarea cu Comisia Europeană, Curtea de Conturi Europeană și cu instituțiile supreme de audit din țările Uniunii Europene (UE), aceasta fiind de o importanță prioritară în strategia Curții de Conturi.

Activitatea Curții de Conturi s-a axat, în anul de referință, în special, pe:

- participarea activă în calitate de membru al Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI), Asociației Instituțiilor Superioare de Control ce au în Comun Utilizarea Limbii Franceze (AISCCUF) și al Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI;

- cooperarea cu Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS) și cu Banca Mondială în cadrul realizării obiectivelor Planului de Dezvoltare Strategică (PDS) a Curții de Conturi;

- realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare cu instituțiile supreme de audit (ISA) din alte state și semnarea unor noi Acorduri;

- colaborarea cu instituțiile similare din alte state, în special, din statele membre ale Uniunii Europene.

10.1. Relații internaționale

Cooperarea cu organismele de profil

Curtea de Conturi, pe parcursul anului 2009, a fost invitată să participe la conferințele, seminarele, atelierele de lucru organizate de organismele internaționale de profil, ceea ce-i permite să se integreze în mod activ în comunitatea internațională de audit, să fie informată despre ultimele evoluții și realizări ale instituțiilor supreme de audit membre ale INTOSAI, EUROSAI, AISCCUF și Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, să studieze, să analizeze și să aplice în practică experiența mondială, contribuind, totodată, la creșterea imaginii Curții de Conturi a Republicii Moldova în străinătate.

În acest context, Curtea de Conturi a participat, la invitația Auditorului General al Estoniei și președintelui Grupului de lucru INTOSAI privind auditul mediului (WGEA12 INTOSAI) Mihkel Oviir, în perioada 23–28 ianuarie 2009, la ședințele WGEA 12 INTOSAI, organizate de către Oficiul Național de Audit (ONA) al Statului Qatar și Secretariatul ONA al Estoniei.

La invitația Președintelui Curții de Conturi a Ucrainei Valentin Simonenco, în perioada 17-18 martie 2009, un reprezentant al Curții a participat în calitate de membru la prima ședință a Grupului special EUROSAI de audit al mijloacelor alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor, care a avut loc la Kiev, Ucraina. La lucrările ședinței au participat reprezentanți ai 17 ISA membre ale EUROSAI.

În luna februarie, Curtea de Conturi a participat la Simpozionul ONU/INTOSAI „*INTOSAI - partener activ în rețeaua internațională anticorupție; Asigurarea transparenței pentru promovarea securității sociale și reducerea sărăciei*” de la Viena, Austria. La simpozion au fost abordate subiecte ce vizează rolul organismelor internaționale și al instituțiilor supreme de audit în prevenirea, detectarea și combaterea fraudei și corupției, precum și asigurarea transparenței, ca fundament pentru asigurarea securității sociale. Președintele Curții de Conturi a

Republicii Moldova a menționat în Raportul: *„Curtea de Conturi a Republicii Moldova - partener în combaterea corupției în Republica Moldova”*, prezentat la simpozion, că sarcina primordială a Curții de Conturi la etapa actuală este consolidarea capacităților de punere în aplicare a noii Legi a Curții de Conturi, obiectivul principal fiind sporirea impactului activității Curții prin efectuarea auditelor independente ale regularității și performanței, care aduc plusvaloare entităților auditate și societății prin recomandările sale de audit, contribuind la utilizarea patrimoniului și a finanțelor publice în condiții de legalitate și performanță, precum și la prevenirea unui management financiar public defectuos.

În luna martie, Curtea de Conturi a participat, la invitația Președintelui Curții de Conturi a Republicii Franceze **Philippe Séguin**, la Conferința a II-a EUROSAI/ARABOSAI *„Rolul ISA în dezvoltarea performanței instituțiilor statului”* de la Paris, Franța. La conferință au participat circa 150 de reprezentanți din 56 de țări, precum și invitați ai instituțiilor și organizațiilor europene de prestigiu: Curtea de Conturi Europeană, OCDE-SIGMA.

În cadrul conferinței, Președintele Curții de Conturi a Republicii Moldova a prezentat Raportul *“Auditul extern și managementul financiar public în Republica Moldova”*.

În luna aprilie, Curtea de Conturi a participat la Seminarul EUROSAI *„Experiența în implementarea și dezvoltarea auditelor performanței ca reacție la provocările și oportunitățile în cadrul unui mediu de schimbare”* de la Praga, Cehia. Seminarul a fost organizat în comun cu ONA al Regatului Unit al Marii Britanii, cu ISA a Olandei, ISA a Germaniei și Curtea de Conturi Europeană.

În zilele de 30 septembrie -1 octombrie 2009, delegația Curții de Conturi a Republicii Moldova a participat la lucrările Sesiunii a IX-a a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI, care a avut loc la Dușanbe, Tadjikistan. Sesiunea cu genericul *„Rolul organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI în depășirea efectelor crizei financiare și economice globale”* a fost organizată de către Agenția Controlul Financiar de Stat și Combaterea Corupției a Republicii Tadjikistan. Președintele Curții de Conturi a prezentat un raport privind direcțiile de activitate ale Curții de Conturi a Republicii Moldova în condițiile cauzate de criza financiar-economică globală, care a trezit la participanții sesiunii un interes deosebit privind trecerea de la controlul financiar la auditul public extern.

În perioada 5-7 octombrie, Curtea de Conturi a participat în calitate de membru la Reuniunea anuală a Grupului de lucru EUROSAI pentru auditul mediului, organizată la Sofia, Bulgaria, de ONA al Norvegiei și ONA al Bulgariei. La reuniune au participat reprezentanți ai ISA din 31 de țări, precum și ai Curții de Conturi Europene, Comisiei Europene, OLACEFS, ASOSAI, WWF etc. Prezentările și discuțiile s-au axat pe tematica protecției apelor în contextul implementării Directivei-cadru europene în acest domeniu.

În luna noiembrie, Curtea de Conturi a participat în calitate de expert la ședința de lucru a Grupului de experți privind indicatorii-cheie naționali din cadrul Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI de la Moscova, Federația Rusă.

Totodată, un reprezentant al Curții de Conturi a fost desemnat în calitate de expert pentru elaborarea liniilor directoare în domeniul auditului financiar, care vor fi adoptate la Congresul INTOSAI din anul 2010.

Pe parcursul anului 2009, Curtea de Conturi a prezentat Rapoarte naționale și răspunsuri la Chestionare către următoarele organisme internaționale de profil:

INTOSAI

- Indicatorii-cheie naționali;
- Privind auditul mediului;
- Auditul mediului și dezvoltarea durabilă;
- Valoarea și beneficiile instituțiilor supreme de audit;
- Proiectul "Energie durabilă" ;
- Standardele internaționale contabile și de raportare;
- Privind lupta împotriva corupției și spălarea banilor.

EUROSAI

- Aspectele-cheie ce țin de misiunea, viziunea și obiectivele strategice ale EUROSIAI;
- Sondajul privind cooperarea între ISA europene și universități;
- Auditul fondurilor alocate pentru înlăturarea consecințelor catastrofelor și calamităților naturale;
- Identificarea celor mai potrivite forme de colaborare între participanții Task Force, precum și determinarea activităților specifice ale Grupului operativ pentru înlăturarea consecințelor catastrofelor și calamităților naturale și asigurarea unei comunicări eficiente;
- Datoria publică contingentă.

AISCCUF

- Protecția drepturilor copilului în Republica Moldova și rolul Curții de Conturi;
- Rolul ISA în dezvoltarea performanței instituțiilor de stat.

10.2. Relațiile bilaterale cu ISA din străinătate

În anul 2009, Curtea de Conturi a continuat procesul de consolidare calitativă a relațiilor bilaterale de cooperare cu instituțiile supreme de audit din alte state, fortificându-se relațiile stabilite anterior și dezvoltându-se noi relații de colaborare cu instituțiile supreme de audit din statele membre ale Uniunii Europene și din țările candidate la aderarea la Uniunea Europeană, precum și cu cele din cadrul CSI, cu ISA din Bulgaria, Letonia, Lituania, Estonia, România, Polonia, Suedia, Ungaria, Franța, Federația Rusă, Ucraina etc.

10.3. Vizite oficiale și de studiu

ONA al Republicii Bulgaria

La invitația domnului Valery Dimitrov, Președintele Oficiului Național de Audit al Bulgariei, s-a efectuat o vizită oficială la Sofia și Plovdiv, Bulgaria. În cadrul întrevederii oficiale a delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova cu domnul Valery Dimitrov, Președintele ONA al Bulgariei, și cu patru auditori, dl V. Dimitrov a prezentat o informație despre activitatea ONA al Bulgariei, iar vicepreședintele Curții de Conturi, la rîndul său, a făcut o prezentare despre Curtea de Conturi și realizarea obiectivelor de dezvoltare strategică a Curții de Conturi. În cadrul vizitei oficiale a fost semnat un *Memorandum de cooperare între Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Oficiul Național de Audit al Republicii Bulgaria*, care prevede dezvoltarea cooperării bilaterale întru consolidarea ambelor instituții de audit, prin intermediul diferitor forme de schimb de informații, cunoștințe și experiență, precum și dezvoltarea cooperării în scopul îmbunătățirii activității de audit, inclusiv a auditului bugetelor guvernelor locale.

ISA a Republicii Polonia

Un eveniment de o importanță semnificativă a fost vizita oficială a delegației Curții de Conturi, condusă de Președintele acesteia, la invitația Președintelui Instituției Supreme de Audit a Republicii Polonia domnul Jacek Jezierski, la Varșovia, Polonia. Vizita la nivel înalt a fost cu atît mai onorantă pentru Curtea de Conturi cu cît s-a desfășurat în perioada în care Președintele Jacek Jezierski este Președintele EUROSAI și a constituit o continuare firească a bunelor relații de colaborare între instituțiile noastre și, în special, în cadrul realizării prevederilor *Acordului de cooperare între Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Instituția Supremă de Audit a Republicii Polonia*, semnat în data de 3 iunie 2008 la Cracovia, Polonia.

Doi reprezentanți ai Curții de Conturi au efectuat o vizită de studiu la ISA a Poloniei întru realizarea prevederilor Acordului de cooperare dintre ambele instituții. Angajații Curții de Conturi s-au documentat asupra activității subdiviziunii responsabile de asigurarea metodologică, în scopul preluării experienței în acest domeniu.

ISA a Republicii Lituania

O delegație a Curții de Conturi, condusă de Președintele Curții de Conturi, a efectuat, la invitația Auditorului General al Republicii Lituania doamna Rasa Budbergyte, o vizită oficială la Controlul de Stat al Republicii Lituania. În cadrul vizitei efectuate, întru realizarea prevederilor Acordului de cooperare între Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Controlul de Stat al Republicii Lituania, semnat în data de 31 mai 2006, la Chișinău, a avut loc un schimb de informații la diverse subiecte. Președintele Curții de Conturi a prezentat o

informație despre reformarea Curții de Conturi și trecerea de la controlul financiar la auditul public extern.

Delegația Curții de Conturi a avut, de asemenea, o întrevedere la Parlamentul Republicii Lituania cu doamna Loreta Graužinienė, Președinte al Comitetului de Audit.

10.4. Evenimente, vizite și întrevederi la Curtea de Conturi

Un aspect deosebit în agenda internațională a Curții de Conturi a constituit-o seria de contacte realizate cu prilejul vizitelor și întrevederilor la Curtea de Conturi, din care pot fi menționate:

Vizite de lucru

- **Vizita de lucru a delegației Secretariatului Grupului de lucru INTOSAI** pentru indicatorii-cheie naționali. Delegația a fost condusă de dl Alexandr Piskunov, auditor al Curții de Conturi a Federației Ruse. Vizita a constituit, practic, o ședință de pregătire către ședința a II-a a Grupului de experți pentru indicatorii-cheie naționali ai organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI.

- **Vizita de lucru a delegației OCDE/SIGMA.** În urma discuțiilor și determinării tangențelor în activitatea instituțiilor, s-a convenit asupra consolidării relațiilor de cooperare și asistență de perspectivă în următoarele domenii:
 - evaluarea rezultatelor implementării Planului de Dezvoltare Strategică și elaborarea termenilor de referință pentru un eventual Acord de Twinning;
 - efectuarea auditului extern al bugetelor publice locale și al fondurilor UE;
 - sporirea gradului de conștientizare a societății privind atribuțiile și principiul de independență a Curții de Conturi.

Evenimente

Cu ocazia aniversării a 15 ani de activitate, Curtea de Conturi a organizat, la 4 decembrie 2009, **Conferința națională științifico-practică** cu genericul „*Consolidarea capacității Curții de Conturi în calitate de instituție supremă de audit extern al finanțelor publice: realizări și perspective*”, în cadrul căreia s-au abordat subiecte importante ale auditului public extern. Conferința a prezentat, de asemenea, o totalizare a realizărilor PDS a Curții de Conturi, unul din proiectele destinate cooperării cu ONAS, care s-a încheiat la 31 decembrie 2009.

La conferință au participat: Melanie Marlett, Directorul Oficiului Băncii Mondiale din Republica Moldova; Charlotta Fagring, Coordonator de proiect al Oficiului Național de Audit al Suediei; Veaceslav Ioniță, Președintele Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova; reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Serviciului Control Financiar și Revizie, Întreprinderii de Stat "Molddata", Transparency International-Moldova, ASEM, ULIM și USM.

10.5. Promovarea imaginii Curții de Conturi pe plan internațional

Întru promovarea imaginii Curții de Conturi pe plan extern au fost prezentate și publicate articole cu privire la aniversarea a 15 ani de activitate a Curții de Conturi a Republicii Moldova în revistele INTOSAI și EUROSAI și pe pagina web a AISCCUF.

De asemenea, a fost prezentat articolul “ Noua lege a Curții de Conturi: de la control la audit” pentru revista *Auditul public*, editat de organul suprem de control financiar din Kazahstan.

În scopul promovării imaginii Curții de Conturi pe plan internațional, a fost publicat un bucler în limba engleză despre Curtea de Conturi.

10.6. Integrare europeană

În decursul anului 2009, Curtea de Conturi a continuat să contribuie la procesul de integrare europeană, inclusiv participând activ la reuniunile Sub-Comitetului de Cooperare Republica Moldova-Uniunea Europeană nr.2 „Economie, Finanțe și Statistică”. În conformitate cu decizia Comisiei Naționale pentru Integrare Europeană din 27 ianuarie 2009, Curtea de Conturi a perfectat și remis Guvernului *Raportul privind implementarea acțiunilor din Agenda de Integrare Europeană pentru anul 2009* (Compartimentul Auditul public extern). În aceeași ordine de idei, Curtea de Conturi a propus Guvernului completarea pct. 42 „*Gestionarea finanțelor publice și controlul financiar/Auditul extern*” al Planului de acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană cu o nouă sub-temă: *Promovarea dezvoltării capacităților Curții de Conturi în efectuarea unui audit extern eficient al tuturor resurselor și bunurilor din toate sectoarele publice și realizarea acestuia într-o manieră continuă și armonizată cu standardele internaționale și cele mai bune practici europene.*

În acest context și-a desfășurat lucrările sesiunea de instruire la componenta IV „Consolidarea funcției de control a Parlamentului asupra Guvernului” în cadrul Proiectului Twinning „Susținerea Parlamentului Republicii Moldova”, finanțat de Comisia Europeană, la care au participat 6 angajați ai Curții de Conturi, tematica axându-se asupra rolului Parlamentului în controlul bugetar al Guvernului în contextul legislativ și procedural al acestuia, reieșind din experiența Ungariei și Franței.

11. Perspective și provocări

Pornind de la noul concept privind modul de desfășurare a activității și de aducere la îndeplinire a atribuțiilor Curții de Conturi în calitate de instituție supremă de audit care realizează auditul extern în sectorul public, concept statuat prin noua Lege a Curții de Conturi, instituția se confruntă, în perioada actuală, cu o serie de provocări care îi deschid *noi perspective pe termen scurt și termen lung.*

Trecerea de la abordarea clasică a controlului desfășurat anterior de către Curtea de Conturi și a modului de valorificare a rezultatelor activității sale prin înaintarea cerințelor obligatorii spre executare la adoptarea conceptului de efectuare a auditului public extern și la modificarea corespunzătoare a modului de valorificare a rezultatelor, prin înaintarea recomandărilor de audit în scopul lichidării deficiențelor constatate, a dus la necesitatea reevaluării și revizuirii tuturor actelor normativ-metodologice existente ale Curții de Conturi, respectiv, la elaborarea unor noi manuale, metodologii, regulamente, ghiduri și instrucțiuni, care să creeze un cadru adecvat și unitar desfășurării activității de audit atât la nivel central, cât și teritorial.

O provocare importantă pentru Curtea de Conturi în perioada anterioară a fost și continuă să fie încă implementarea practică a manualelor, standardelor, regulamentelor și noilor proceduri și abordări de audit, precum și valorificarea documentelor, rapoartelor rezultate din aceste activități, dată fiind multitudinea de aspecte noi introduse, care au un impact direct asupra modalității de desfășurare a activității. Ca urmare, pe termen scurt, Curtea de Conturi se va afla în fața unei noi provocări - de a revizui sau de a adapta unele prevederi din manualele, standardele, regulamentele adoptate, necesitate generată de aspectele ce urmează a fi clarificate și actualizate, avînd în vedere neclaritățile apărute în perioada de testare sau de aplicare a normelor în practică.

Un aspect semnificativ la capitolul *perspective* este elaborarea și adoptarea **noului Plan de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe perioada anilor 2011-2015**, document care va stabili în mod clar obiectivele și căile de realizare a acestora, resursele materiale și financiare necesare, țintele și indicatorii de măsurare a rezultatelor preconizate, precum și modalitatea și responsabilitățile privind monitorizarea implementării.

La *categoria provocări* e de menționat și necesitatea elaborării documentelor ce stau la baza planificării activităților de audit, aplicîndu-se o abordare a planificării strategice, și anume a planificării activităților pentru o perioadă de 3 ani. Astfel, Curtea de Conturi urmează să elaboreze și să aprobe procesele ce vor servi drept temei pentru planificarea strategică a activității de audit, iar apoi în conformitate cu procesele stabilite să întocmească Programul activității de audit multianual (sau pe trei ani) și Programul auditelor performanței pentru o perioadă de trei ani.

Principiile cu caracter general, aspectele și elementele ce urmează a fi analizate la elaborarea programelor multianuale de activitate sînt:

- independența, imparțialitatea și obiectivitatea formulării propunerilor, potrivit cărora selectarea acțiunilor sau a entităților nu depinde de interese externe, politice sau de orice alt tip de interese de grup;
- caracterul realist, care presupune includerea în program a acelor acțiuni de audit care pot fi realizate cu resursele umane și mijloacele disponibile;
- mandatul legal și atribuțiile Curții de Conturi;
- angajamentele internaționale;

- sectoarele/domeniile care prezintă un grad sporit de risc;
- modificările legislative, organizatorice sau referitoare la gestiunea publică;
- experiența acumulată de Curtea de Conturi în anii anteriori din activitatea de audit;
- indicatorii de performanță stabiliți pe programe;
- informațiile apărute în mass-media sau din alte surse;
- trăsăturile specifice ale administrației publice;
- politicile social-economice ale statului, precum și situația social-economică.

O altă *provocare* ce urmează a fi realizată de Curtea de Conturi în perspectivă este definitivarea implementării și utilizarea datelor/rapoartelor din *Sistemul de înregistrare a timpului*, în scopul îmbunătățirii organizării resurselor umane și financiare necesare activității de audit.

Pentru a realiza cu succes atribuțiile și întreg mandatul de audit, Curtea de Conturi depune eforturi susținute pentru a eficientiza și a spori eficacitatea activității sale prin dezvoltarea personalului și asigurarea profesionalismului, însă insuficiența de personal se resimte din ce în ce mai mult.

Suplimentar timpului dedicat activității de audit în vederea realizării Programului anual de audit, auditorii Curții de Conturi sînt antrenați în activitățile de dezvoltare strategică (în cadrul grupurilor de lucru pentru implementarea activităților din cadrul PDS, instruirii în domeniul auditului etc.), care se realizează din contul timpului destinat auditelor, iar pentru finalizarea în termen a misiunilor de audit și definitivarea materialelor de audit muncesc peste program.

Conform unor estimări ale timpului de muncă, efectuate în baza rezultatelor Sistemului de înregistrare a timpului, implementat de Curtea de Conturi începînd cu 01.01.2009, cca 70 la sută din auditorii Curții de Conturi au lucrat peste program și în zilele de odihnă, acumulînd în total cca 6000 de ore (în medie cîte 115 ore fiecare). Unii auditori au lucrat peste program pînă la 350 de ore, sau cca 40 de zile. Această situație persistă pe parcursul mai multor ani și ar putea fi ameliorată prin majorarea etapizată a numărului de auditori, precum și prin motivarea personalului.

În acest context, Curtea de Conturi necesită o majorare a efectivului de personal.

După cum s-a menționat, pe lîngă activitatea de bază, Curtea de Conturi depune un efort enorm și utilizează resurse și timp întru asigurarea continuității tuturor activităților și provocărilor inițiate în domeniul dezvoltării strategice a instituției.

La situația din 31 decembrie 2009, Curtea de Conturi a raportat progrese semnificative, menționate și de donatori: Banca Mondială și Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS), care au fost realizate în toate cele patru domenii strategice (consolidarea instituțională; asigurarea profesionalismului; dezvoltarea personalului; obținerea unui impact mai mare al activității), cu asistența a doi

parteneri de dezvoltare, inclusiv prin participarea rezultativă în activități atât a angajaților Curții de Conturi, cât și a experților străini pe diferite componente.

➤ **Prioritățile dezvoltării strategice:**

La componenta „*Consolidarea instituțională*”:

- **Dezvoltarea tehnologiilor informaționale** (Procurarea calculatoarelor și a altor echipamente auxiliare; procurarea programelor informatice pentru activitatea de audit și business-procese, instruirea în domeniul tehnologiilor informaționale; sporirea accesului la resursele informaționale necesare).

La componenta „*Asigurarea profesionalismului*”:

- Dezvoltarea în continuare a metodologiilor și practicilor de audit bazate pe aplicarea standardelor internaționale de audit și bunelor practici în domeniul auditului public extern.
- Îmbunătățirea aptitudinilor și a abilităților profesionale ale personalului de a exercita calitativ următoarele tipuri de audite:
 - auditul regularității asupra veniturilor de stat, al autorităților vamale și fiscale;
 - auditul bugetelor UAT;
 - auditul performanței;
 - auditul TI.
- Dezvoltarea aptitudinilor personalului de audit prin organizarea instruirilor în domeniul:
 - detectării și prevenirii fraudelor;
 - revizuirii rapoartelor de audit în vederea îmbunătățirii calității scrierii acestora;
 - auditului TI.

La componenta „*Dezvoltarea personalului*”:

- Perfecționarea managementului resurselor umane, bazat pe practici, care facilitează recrutarea, menținerea și motivarea personalului, în conformitate cu prevederile Strategiei de Management și Dezvoltare a Resurselor Umane.
- Consolidarea capacității de instruire a personalului Curții de Conturi în baza unui program de instruire multianual și dispunând de un buget suficient pentru necesitățile de instruire.
- Implementarea și aplicarea strategiilor și documentelor elaborate cu suportul experților.

La componenta „*Asigurarea unui impact mai mare al activității Curții de Conturi*”:

- Dezvoltarea relațiilor cu Parlamentul, inclusiv cu Comisia economie, buget și finanțe (prin oferirea consultanței în domeniul îmbunătățirii procesului de examinare a rapoartelor de audit ale Curții de Conturi).

- Promovarea transparenței și a unei comunicări și deschideri mai mari față de mass-media, societatea civilă.
- Îmbunătățirea în continuare a formatului și conținutului Raportului asupra administrării și întrebuintării resurselor financiare publice și patrimoniului public, pentru a prezenta Parlamentului un raport mai analitic, cu recomandări clare ce urmează a fi întreprinse în vederea eficientizării managementului financiar public și responsabilizării executorilor de buget.
- Promovarea pe plan internațional a imaginii Curții de Conturi, prin participarea activă la diverse activități din cadrul INTOSAI, EUROSAI (activitatea în cadrul grupurilor de lucru, conferințe internaționale, simpozioane, congrese etc.).

Curtea de Conturi este ferm hotărâtă să continue realizarea activităților prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică, precum și să asigure dezvoltarea activităților inițiate prin statuarea unor obiective concrete în noul Plan de Dezvoltare Strategică, punând în continuare accentul pe calitate, profesionalism și impact, mizând mult pe puterile proprii, sprijinul Parlamentului și al altor autorități interesate, precum și pe suportul donatorilor și al partenerilor de cooperare.

Dezvoltarea capacității și profesionalismului Curții de Conturi va oferi multe beneficii societății, deoarece un audit mai bun condiționează o responsabilitate mai mare a executorilor de buget, a conducătorilor de entități și o gestionare mai eficientă a finanțelor publice.

Devizele care vor condiționa impulsul și motivația Curții de Conturi pentru activitatea în viitor vor fi:

“Îmbunătățirea capacității de a efectua audite mai bune pentru a promova o mai mare responsabilitate și o mai bună gestionare a fondurilor publice”

„Dezvoltarea în continuare a platformei de bază pentru o instituție modernă de audit în cadrul Curții de Conturi a Republicii Moldova”,

iar prioritățile pentru perioada anilor 2010-2012 sînt următoarele:

- Activitatea Curții de Conturi în condițiile noii legi
- Asigurarea continuității și durabilității activităților
- Dezvoltarea profesionalismului
- Utilizarea Sistemului de înregistrare a timpului în vederea îmbunătățirii planificării și utilizării resurselor Curții de Conturi
- Promovarea Curții de Conturi pe plan internațional.